

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

KUNGSTRADGÅRDEN I STOCKHOLM. — FOTO. HVAR 8 DAGS STOCKHOLMSFOTOGRAF.

15:DE ÅRG

DEN 25 JANUARI 1914.

Nº 17

H. 8 DÅ STOCKHOLMSFOTOGRAF.

© 1914: Emgf. Sijveerparva.

Emgf. Sijveerparva

Den stora nykterhetskommitténs den 14 januari till k. m:t aflämnade förslag till ny lagstiftning rörande handeln med alkoholhaltiga drycker kommer säkerligen att under den nu sammanträdde riksdagen med det blivande regeringsförslaget till försvarets ordnande täfla om allmänhetens intresse. Om man undantager den hittills dock icke i detalj utarbetade tanken på allmänt rusdrycksförbud, har intet ens tillnärmelsevis lika ingripande förslag på detta område sett dagen vare sig i vårt eller andra länder. I främsta rummet gäller detta med hänsyn till den i förslaget genomförda grundsatsen, att all detaljhandel med alkoholhaltiga drycker skall ställas under det allmänna kontroll och i sammanhang därmed ett genomfördt system af individuella restriktioner tillämpas, afseende att om möjligt omöjliggöra eller åtminstone ytterligt försvåra för den notoriske missbrukaren åtkomsten i minuthandelsväg af rusgivande drycker. Såsom en sedan den 1 oktober 1912 i Göteborg tillämpad ordning i denna riktning ådagalagt, kan utan tvivel på denna väg ofantligt mycket åstadkommas till rusdrycksmissbrukets bekämpande, och det kan knappast slå fel, att hvilket kommittéförslaget öde i andra delar än kan komma att bli, just dessa individualrestriktioner, om än med vissa modifikationer, ha utsikt att vinna riksdagens gillande. Så mycket större blir den uppmärksamhet, som vid detta förhållande samlar sig kring den andlige upphofsmanen till nämnda individualrestriktionssystem, praktiserande läkaren i Stockholm och verkställande direktören i det nybildade Aktiebolaget Stockholmssystemet därstädes, dr Ivan Bratt.

Ivan Bratt, som tillhör värmländska huvudstammen af den urgamla, ursprungligen från Norge härstammande släkten af detta namn, är född i Jönköping den 24 september 1878. Föräldrarna voro dåvarande assessorn, sedermera hofrättsrådet i Göta hofrätt, fil. doktorn och juris kandidaten Axel Wilhelm Bratt och hans ännu kvarlevande maka Ellen Maria Elisabeth Wahlgren. Efter mogenhetsexamen vid Jönköpings högre allmänna läroverk blef han 1896 student i Uppsala, där han ägnade sig åt medicinska studier. Sina examina undan gjorde han med synnerlig snabbhet: han aflade medicine kandidatexamen i Uppsala 1899 och medicine licentiat-examen vid Karolinska institutet 1903. Efter att därefter ha tjänstgjort som amanuens vid Serafi nerlasarettet 1903—04, vid kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn 1904—05 samt vid Allmänna barnhuset 1905—06 har han från och med 1907 ägnat sig uteslutande åt enskild praktik i huvudstaden med lung- och hjärtsjukdomar samt barnsjukdomar som specialitet. Därunder har han haft att glädja sig åt stort förtroende från allmänhetens sida samt äfven bland kolleger vunnit anseende som en intresserad och skicklig läkare.

Redan i Uppsala hade Ivan Bratt visat sig i besittning af ett levande socialt intresse i förening med en handlingskraft äfven i det praktiska livets angelägenheter, som icke är alla akademici gifven. Redan som ung recentior medlem af den bekanta studentföreningen Verdandi — läsåret 1899—1900 fungerade han som dess vice ordförande — ägnade han sig med lif och lust åt dennas folkbildningsverksamhet. Sålunda invaldes han efter blott en termins vistelse vid universitetet i föreningens arbetarebibliotekskommitté och inledde efter ännu ett år den sedermera så fruktbarande förbindelsen med bokförläggarna samt upprättade första upplagan af föreningens i hög grad nyttiga folkbiblioteks-

katalog. Äfven sedan han fått sin egentliga verksamhet förlagd till huvudstaden, fortsatte han att ägna sina krafter åt föreningens tjänst: 1903 vardt han medlem af dess småskriftskommitté och 1906 tillika redaktör för småskrifterna. Samtidigt medhann han att redigera det förträffliga arbete "Om sjukdomar och sjukdomsbehandling", som 1906—10 utkom i form af bilagor till tidningen Aftonbladet.

I huvudstaden fick han snart tillfälle att i det kommunala lifvet ytterligare tillfredsställa sin sociala verksamhetslust. Redan år 1908 invaldes han i kommunalrepresentationen och anlätades af denna för ledamotskap i fattigvårdsnämnden och styrelsen för allmänna försörjningsinrättningen. Tillika var han flitigt verksam genom inlägg i dagspressen. En större uppmärksamhet öfver hela landet väckte dessa dock icke, förr än han på hösten 1909 — med anledning af den då under de friska intrycken af det partiella rusdrycksförbudet under storsträjken pågående förbudsomröstningen — publicerade ett förslag till ett positivt nykterhetsprogram, som han strax efteråt utgaf i broschyrform under titeln: "Kan nykterhetsfrågan lösas utan totalförbud?" I denna broschyr ställde han sig icke absolut afvisande mot förbudet, utan framhöll endast omöjligheten af dess upprätthållande, med mindre man, som han uttrycker sig, "för dess införande gjort åtminstone något, som kan göra anspråk på att vara rationellt och effektivt, för att förekomma alkoholmissbruket". Följden blef häftiga förebräelser från förbudsvännernas sida, hvarvid han dock fann en tröst i "medvetandet, att mina förslag framspringa ur en samhällsupfattning, hvars modärnitete utgöra det förnämsta hindret för att den ännu så länge skall kunna vinna allmänna anslutning." "Förslagen äro", fortsatte han, "i vissa delar uttryck för en individualiserande, intimare samhällsupfattning, som alltmera framträder såsom en reaktion mot en förläckande, skematisk demokrati, som icke kan se olikheten hos människorna, därför att systemet fordrar likhet".

I broschyren utvecklade han till en början, huru nykterhetslagstiftningen hittills försummats och inskränkts till överksamma restriktivbestämmelser — lika för alla. "De politiska partierna göra ingenting — af fruktan för förbudet, absolutisterna ingenting — i väntan på förbudet". I fortsättningen framhöll han till en början, hursom de vid alkoholfrågan bundna privatekonomiska intressena måste afkopplas genom indragning till staten af kommunernas brännvinsmedel — förbudsvännernas numerera förverkligade gamla kraf — ölets läggande under göteborgssystemet samt successiv öfvergång åtminstone i huvudsak till statsmonopol. Men därjämte kräde han — som förutsättning för angifna betydande restriktioner beträffande utskänkingen — ingripande sådana på *utminuteringsens* område. Ty på det låge, menade han, redan nu källan till nio tiondelar af allt alkoholmissbruk. Han uppställde frågan: Är litersupningen en oförytterlig medborgerlig rättighet? och besvarade den med nej! Rättigheten att köpa spirituosa å utminuteringsställe borde göras beroende af särskildt tillstånd, som i händelse af missbruk kunde indragas. Han besvarade möjliga invändningar med ett drastiskt exempel: "Jag såg häromdagen en kvinna dömd för 43:e resan fylleri under detta år vid utgående från polisen motta ur myndighetens hand en halftömd literbütelj! Det var hennes egendom och behöll man den, så gick hon själf och köpte en hel! Friheten är en dyrbar medborgerlig rättighet, att inskränka den skulle kunna leda till godtycke..."

Detta — möjligheten att förhindra vidare minutinköp af spirituosa för person, hvilken själf eller i sitt förhållande till andra notoriskt missbrukat sin minutköpsmöjlighet till samhällelig skada — är den främsta grund-satsen i det sedermera s. k. Brattska systemet, hvilket i andra hand äfven kräfver en del andra, men för systemet mindre betecknande reformer. I sin 1911 utgifna broschyr "Nykterhetspolitiska utvecklingslinjer" utvecklade han närmare detta program. Detta hade till följd, att han på hösten 1911 fick säte i den stora nykterhetskomitén. Under detta och följande år fick han tillika tillfälle att i Svenska läkaresällskapet arbeta för sina idéer; det blef han, som i hufvudsak ensam utarbetade det sedermera af läkaresällskapet godkända betänkande i alkoholfrågan, som 1912 aflämnades af en af sällskapet tillsatt komité. Samma år hade han glädjen se sin princip tillämpad af göteborgssystemens moderbolag i Göteborg, om ock med en del jämkningar i det praktiska utförandet (det s. k. Andréeska systemet). Sistlidet är bragte erfarenheterna här den glädjande bekräftelsen på riktigheten af hans teorier. Minuthandelsförsäljningen af brännvin hade då i Göteborg nedbragts från 1,464,023 liter år 1912 till endast 857,897 liter, fylleriförseelserna på grund af litersupning från 4,149 till 1,605, under sista kvar-

Foto. Jonasson, Göteborg. Klisché: Bengt SJ/veersparre.
LUDVIG STAVENOW, kallad och nyuträmnd innehafvare af professuren i historia vid Upsala universitet. Text å sid. 272.

talet, då systemet hunnit verka, från 909 till endast 285. Tillika har systemet möjliggjort inskränkningar i atseende på utskänkningen, som på denna post nedbragt konsumtionen från 352,557 till 264,461 liter och fylleriförseelserna under sista kvartalet från 361 till 79. Det är siffror, som tala, och det förundrar ej, att äfven förbudsvännerna i nykterhetskomitén under dessa förhållanden knäsat det till en början af dem med sådan misstänksamhet betraktade Brattska systemet.

Ungefär samtidigt har dr Bratt genom bildandet af ett nytt systembolag i hufvudstaden, aktiebolaget Stockholmssystemet, i hvilket han öfvertagit posten som verkställande direktör, beredt sig tillfälle att från början af innevarande år själf öfvervaka det praktiska utförandet af sina försäljningsprinciper. I dessa

ingår bl. a. äfven det successiva afvecklandet af hotell- och restaurant-rörelsens ekonomiska intresse af spirituosaafsättningen.

Ingen, som har känsla för skadorna för vår folkhälsa af det nuvarande alkoholbrukets förstörande inflytelser, kan — han må vara förbudsvän eller icke — underlata att lyckönska dr: Ivan Bratt till hvad han på detta område redan uträttat och ännu mindre att önska honom lycka till hvad han i detta hänseende ytterligare hoppas åstadkomma.

Foto. Jæger, Sthlm. Klisché: Bengt SJ/veersparre.
"MAGNUS STENBOCK" AF KOMMENDÖRKAPTEN A. MUNTHE Å SVENSKA TEATERN. T. v. å bilden herr T. Svennberg som Tsar Peter, t. h. herr Bror Olsson som Magnus Stenbock.

Kommendörkapten *Arnold Munthe*, känd som framstående historisk forskare, har i dagarne debuterat som dramatisk författare med skådespelet "*Magnus Stenbock*", hvilket den 17 jan hade sin premier på Svenska teatern i Stockholm. Äfven om skådespelet måste anses lida af en viss svaghet i fråga om dramatisk uppfinning, värmer och fängs-lar det dock genom sin patriciska anda, sin historiska vederhäftighet, sin äkta ton och sin frihet från floskier och godtköps-effekter. Dramat ger ett fragment ur den karolinske hjäl-tens lif, icke från framgångens lyckoskimrande dagar utan från olyckans och fångenskapens stunder dock med hjälte-gestalten alltiämt öfverstrålad af de svenskmanna-egenskaper, som gjort Stenbock till en af vår historias ädlaste personligheter.

FYRSKEPPENS HÅRDA KÄMPANJ I SJÖFARTSNÄRINGENS TJÄNST.

ETT APROPOS FÖR DAGEN. FÖR HVAR 8 DAG AF O. TRAUNG.

H. S. D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

DET HELT NEDISADE FYRSKEPPET "GRUNDKALLEN", som jämte fyrskeppet "Svenska Björn" (till dels synligt å bilden) inbogsersats från Sandhamn till Stockholm.

Klitché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre, Sthm—Gbg.

gonting svårt att upplefva. Man blir så tyst och fåordig ombord på ett fyrskepp, man känner så väl sina kamrater, lifvet är så enahanda, med vaktgöring dygnet rundt, med lanterninens tändande på kvällen och dess

FYRMÄSTAREN Å "GRUNDKALLEN".

Länge sedan var det som stormen for fram med en så förfärande fart som de gjorde under de första dagarne af det nya året. Och länge sedan var som sjöfartens utöfvare, sjömän och fyrfolk, hade sådana oerhörda strapatser att genomgå mot köld och storm som just då.

Mången anhörig till det kämpande folket därute, som satt hemma i sin lugna bostad, under det stormen tjöt i knutarne och snödrifvorna tornade upp sig mot husväggarne, lefde helt säkert i stor ångest för dem, ej vetande hvilken stund eller hvilket ögonblick de rasande elementen skulle ta öfverhand samt göra slut på striden därute.

Rundt Sveriges land, utefter dess långa kuster är sträckt en kedja af män, hvilka med vana att när som hälst se döden i ögat ha att bevaka kusterna till förmån för de sjöfarande — att vara dessas ögon och vägledare. Jag menar här fyrfolket och lotsarne, männen som vakta fyror och fyrskepp och männen som i små båtar måste ligga ute till hafs för att passa på de fartyg som önska hjälp.

För ingen har den sista svåra stormen varit så hård att utkämpa som just för dessa. Och svårast ha besättningarna på fyrskeppen haft det, förankrade långt utanför land, långt bort från människoboning.

Att månad efter månad vara aistängd från lifvet i land, endast då och då erhållande sparsamma underrättelser om händelserna i stora världen är i och för sig nå-

släckande på morgonen, att man rakt inte vet hvad man skall tala om. Allt är så dystert och enahanda hvad själfva lifvet angår, att man rakt ej vet hur man skall fördrifva tiden, då man är ledig från tjänstgöring.

Den enda omväxling som ges är förbipasserande fartyg och vädrets oändliga nycker. Men denna omväxling berör i nämnvärd grad endast de

Klitché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre, Sthm—Gbg.

LIFVET OMBORD Å FYRSKEPPET "GRUNDKALLEN" UNDER EN NEDISNING. Amatörfoto af en besättningsman.

GÖTEBORGS SENASTE HAMNANLÄGGNING.

Göteborgs stads nya hamnområde, Sannegårdshamnen, hvars anläggning påbörjades 1908 och sedan årsskiftet legat färdigt att tagas i bruk, invigdes den 15 jan. i närvaro af borgmästare och råd, medlemmar af stadsfullmäktige och stadens styrelser samt representanter för handel, sjöfart och industri.

Den nya hamnen, hvilken företrädesvis är afsedd för massgodstrafik, utgöres af en 660 meter lång och 100 meter bred bassäng, med en sammanlagd kajsträcka af 900 meter. Den totalkostnad hamnbyggnaden dragit, 3.725.000 kr. understiger väsentligt det till densamma ursprungligen beviljade anslaget, 4.415.000 kr.

DEN NYA MASSGODSHAMNEN VID SANNEGÅRDEN, invigd d. 15 jan. Öfverst: Vy af en del af hamnen. Se ärg. XIV. — Nedre bilderna visa stadsfullmäktiges m. fl. inbjudnes ankomst med extratåg å den nya bandelen Sannegården—Tingstad samt besiktigande af de nya hamnanläggningarne. — Foto. I Francis. 2 och 3 Backlund, Göteborg.

yngre ombord. Man blir så van vid att se fartygen, att man slutar längta sig öfver till dem för att komma i hamn. Den ena ångaren är den andra lik och seglarna — ja dem känner man ju också till.

De nyckfulla väderleksförhållandena däremot de äro kanske mera beaktansvärda. Ena gången härskar lugnet, en klar strålände himmel med tusende och åter tusende stjärnor, hväliver sig uppöfver en då lanterninens sken synes med sina blixtrar på långt håll vägledande fartygen. Andra gången åter ryter stormen med förfärande kraft, vädret är disigt och sjöarna spola in öfver däck. Skeppet dyker upp och ned samt hugger och sliter i sin ankar-ketting. Luften blir allt tätare och tätare och snart synes ej fyrskenet på längre distans än ett par kabellängder. Då få de raska männen sätta mistsignalapparaten ombord i ordning för att medelst denna kunna upplysa de sjöfarande om var de befinna sig. Vid sådana tillfällen måste vaksamheten vara stor så att ej någon olycka inträffar. Oupphörligen måste vaktan se till att lanterninern är i ordning, ty nu gäller det mer än annars att skenet som sprids därifrån är klart och skarpt.

En annan gång åter, då vinden ej är så hård och luften ej så tjock kan det hända att något fartyg kommer stäfvande mot de grund som fyrskippet skall bevaka och då gäller det att hastigt nog innan grundstötning sker aflossa ett varningsskott till det in-tet ondt anande fartyget, som misstagit sig på kursen.

Hur många fartyg ha ej genom fyrskuppen och dess dugliga besättningar blifvit räddade från undergång och huru många människolif ha ej genom deras hjälp blifvit förda i säker hamn? — Tusenden och åter tusenden kan man svara på en sådan fråga.

Men om stormen är svår och tjänstgöringen ansträngande under vanliga förhållanden huru mycket fasansfullare blir den ej då snö, is och köld tillstöta? Besättningarna på de nu indragna fyrskuppen uppe i Gellebukten kunna helt säkert berätta om svåra lidanden under kampen att hålla fartygen sjövärdiga och fria från is.

Fyrmästaren ser att stormen är i annalkande. Hvad månede den bära i sitt sköte? Allt ombord surras fast. Sjöarna börja torna upp sig. Högre och högre vråka de upp långs fartygets sidor. Förskippet dyker gång på gång ned samt kastar upp

Foto. Carlbon, Ystad. Klöche: Bengt Sjöqvistsparre
 NYBYGGNADEN FÖR YSTADS HOGRE
 ALLMÄNNA LÄROVERK.

Den för Ystads högre allmänna läroverk uppförda nybyggnaden står nu färdig och kommer att vid vårterminens början tagas i bruk. Den ståtliga byggnaden, hvilken i uppförande dragit en kostnad af en half million kr., har plats för 500 elever eller dubbelt så stort antal som det nu vid läroverket inskrifna. Utom 18 klassrum inrymmer byggnaden ett flertal specialrum, skrif-, tecknings-, slöjd-, fysik-, kemi- och museisalar, badinrättning m. m.

Annafotografen: Klöche: Bengt Sjöqvistsparre
 SÖLVESBORG ÖFVERSVMÄDD.

Foto. Herm. Sandberg, Kalmar. Klöche: Bengt Sjöqvistsparre.
 GALEASEN UNO FRÅN VÄSTERVIK,
 inbogserad till Kalmar efter att ha varit utsatt för flera dygns orkan.

(Forts. fr. föreg. sida.)

kaskader af vatten på båda sidor af stäven. Vinden för in vattenpartiklarne öfver däck, där de snart i kölden frysa till is. Stormen öfvergår till orkan och isbildningen blir allt större och större. Med fara för sitt lif arbeta männen ombord för att hugga loss den. På själva däck går det bra nog, men på sidorna blir den tjockare och tjockare, ty dit kan ingen våga sig utan att själfmant kasta sig i dödens armar.

Fartyget blir allt tyngre och tyngre och dess rörelser i sjön blir allt otympigare. Nu är det fara på färde om stormen ej i en hast bedarrar. Gör den ej detta, då är det ingen annan utväg än att lätta ankar samt försöka komma in till närmaste hamn.

Under dagarne omkring den 9 jan. rasade öfver södra Sverige ett våldsamt ov. der med snöstorm och högvatten, hvilket på sina håll vållade rätt stor förödelse. I Sölvesborgs hamn steg vattnet den 9 jan. 2 meter högre än medelvattenståndet och öfversvämmade stora delar af hamn- och varisplanerna, därvid rätt betydligt ramponerande hamnkajen. Tullkammaren och badhuset voro kringflutna och deras lokaler omöjliga att vistas i på grund af det inströmmande vattnet.

Svårt nerisad, segelsliten och illa ramponerad inkom med tillhjälp af bogseringsångare galeasen "Uno" af Västervik

den 12 jan. till Kalmar. Fartyget, som efter att hafva intagit kalklast den 8 jan. afseglade från Akes bruk på Gotlands nordkust med Helgenäs som destinationsort, öfverfölls af en häftig snöstorm, hvilken alltmer ökade i styrka. De gjorda försöken att nå nödhamn misslyckades. seglen sletos i trasor och fartyget dref med vind och sjö. Dygn efter dygn gick till ända under oerhörda lidanden för besättningen. Efter att hafva passerats af flera ångare utan att af dem ha fått motaga något bistånd erhöill "Uno" den 12 jan. bogseringshjälp af tyske ångaren "Alexander" in till Grimskärs fyr, hvarifrån fartyget sedan af annan ångare fördes in till Kalmar. Vid ankomsten hit befann sig den fyra man starka besättningen i ett ytterst utmattadt och beklagansvärdt tillstånd. Svårast medtagen var befälhafvaren, kapten Johansson, som fått båda fötterna förusna och för erhållande af vård måste föras till sjukhus

Alla man kämpa för lifvet framme i fören för att få ankarspelet klart så att ankaret kan hifvas upp. Maskinisten nere i maskinrummet har all möjlig möda med att hålla sig upprätt på grund af fartygets svåra rörelser. Men eld under pannan får han, så att maskinen kan sättas i gång.

Och efter oerhörda ansträngningar kommer ankaret upp och efter svåra lidanden nås den skyddande hamnen, där besättningen ifrån fyrmästaren till kocken kan få den välbehöfliga vilan under någon tid till dess fyrskeppen på värsidan återigen skola ut.

Heder åt det duktiga fyrskeppsfolket, hvilket alltid har klart för sig att det är till sjöfartsnäringens och landets bästa det vaktar Svea rikets kuster.

Foto. Holmquist, Jönköping.

Kladdet Kon. A.-D. Bengt Silfverqvist, Staln.-Gbg.

JÖNKÖPINGS LÄNS HUSHÅLLNINGSSÄLLSKAP'S 100-ÅRSJUBILEUM: Högtidligheten å Jönköpings högre allm. läroverks högtidssal den 15 jan. Nederst afgående ordföranden greve J. Hamilton jämte styrelsen (förstoring ur oöfvanstående bild)

Jönköpings läns hushållningssällskap högtidlighöll den 15 jan. hundraårsminnet af sin tillkomst med en storslagen festlighet i Allmänna läroverkets i Jönköping solennitetssal. Bland de närvarande märktes sällskapets mångåriga ordförande, greve James Hamilton, landshöfdingen i Jönköpings län Fr. Pettersson, landshöfdingen i Östergötlands län E. Trolle, professor Hj. Nilsson från Svalöf, ordf. i N. Kalmar läns hushållsgille frih. E. Fleetwood m. fl.

Efter det att några musik- och sångnummer utförts, höll greve Hamilton ett hälsningstal, hvarefter korta hälsningar framfördes till det jubilerande sällskapet af representanterna för Östergötlands och N. Kalmar läns hushållningssällskap, länets lands- ting, Jönköpings stadsfullmäktige och handelskam- mare m. fl.

Följde så orkestermusik och sång, hvarefter hushållningssällskapets sekr. frih. F. Lilliecreutz lämnade en synnerligen intressant redogörelse för det vidtomfattande arbete till länets fromma som hushållningssällskapet utfört under sin hundraåriga till- varo.

Efter ytterligare några sångnummer höll hofpre- dikant Andræ avslutningsanförande med bön.

Vid fästen afsändes hyllningstelegram till konungen.

Efter jubileumsfästen hölls extra sammanträde för val af ordförande efter greve Hamilton, som afsagt sig uppdraget. Till hans efterträdare valdes med acklamation landshöfding Fr. Pettersson.

Senare på dagen var en festbankett anordnad på Stora hotellet.

MEDELANDE
till H. 8. D:s Medarbetare.
Skönlitterära bidrag,

hvilka städe i tur och ordning snarast granskas.
HONORERAS OMEDELBART EFTER AN-
TAGANDE eller returneras i motsatt fall derest
20 öre porto åtföljt manuskript :: :: :: ::

BLIF MEDARBETARE I HVAR 8 DAG

Redaktionen.

H. & D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

I RIKSALEN: KONUNGEN UPPLÄSER TRONTALET.

Kliché: Bengt Sjöqvistsparre.

Vid konungens högra sida stå kronprinsen och prins Eugen, vid den venstra prins Carl. På främsta bänken, t. h. å bilden, synes prins Bernadotte, på läktaren ofvanför denna Drottningen, kronprinsessan med prinsarne Gustaf Adolf och Sigvard samt prinsessan Ingeborg. Framför tronen stå t. v. å bilden statsministern och riksmarskalken, t. h. utrikesministern.

1914 års riksdag öppnades under öfelig högtidlig ceremoniel fredagen den 16 januari. Kamrarne samlades i sina plenisalar klockan half elfva på för-

Eugen jämte uppvakting. Gudstjänsten inleddes med en psalm, hvarefter komminister Laurell i Johannis församling förrättade altartjänsten, och predi-

H. & D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Kliché: Bengt Sjöqvistsparre.

middagen och aftågade omedelbart i högtidlig procession från riksdagshuset till slottskapellet. Andra kammaren gick först med sina talmän, landshöfding Widén och herr Persson i Tällberg i spetsen, och så kom Första kammaren med presidenten Afzelius och dr Sixten von Friesen i teten. Sedan tåget öfver Norrbro, Lejonbacken och borggården nått kapellet och samtliga där intagit sina platser, anlände konungen, kronprinsen samt prinsarne Carl och

FÖRSTA KAMMAREN FÖRETRÄDD AF TALMANNEN, PRESIDENTEN J. AFZELIUS OCH V. TALMANNEN D:R S. VON FRIESEN tågar till Slottskapellet.

T. v. å bilden: PRÉSIDENTEN J. AFZELIUS (*sittande*) och D:R S. VON FRIESEN, FÖRSTA KAMMARENS TALMÄN OCH VICE TALMÄN; T. h.: LANDSHÖFDINGEN J. WIDÉN (*sittande*) och HERR D. PERSSON I TÄLLBERG, ANDRA KAMMARENS TALMÄN OCH VICE TALMÄN.
Foto. för H. B. D. af dess Stockholmsfotograf.

marskalken, samt de kungliga prinsarne. Statsråden togo plats på sina taburetter. Under de närvarandes djupa tystnad uppläste konungen, som besvärades af någon heshet, trontalet. Sedan därefter civilminister Schotte föredragit berättelsen om hvad i rikets styrelse sig tilldragit sedan senaste riksdagen framträdde de båda talmännen inför tronen och framförde kamrarnes undersåtliga vördnad. Så uppstämades en festmarsch, hvar under de olika korporationshögtidligheten

kade öfver "Den mig ärar honom vill jag också ära". Slutligen vände sig officianten till kammarledamöterna med en önskan, att Gud måtte gifva det sven-

tionerna lämnade rikssalen och var slut.

H. B. D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

ska folkets goda ombud vishet att handla som män, samt nedkallade Guds välsignelse öfver det nya riksmötet. Strax efter kl. 12 tågade kamrarne från slottskapellet in i rikssalen, där drottningen, kronprinsessan, prinsessan Ingeborg samt småprinsarne Gustaf Adolf och Sigvard infunnit sig och där läkterne då voro fyllda af diplomatiska kårens lysande skara, de sorgklädda hofdamerna samt andra. Sedan Högsta domstolens och regeringsrättens medlemmar äfven intagit sina platser, inträdde konungen, företrädd af riks-

ANDRA KAMMAREN FÖRETRÄDD AF TALMÄNNEN LANDSHÖFDING J. WIDÉN OCH V. TALMÄNNEN HERR D. PERSSON I TÄLLBERG tågar till Slottskapellet.

H. 8 D. 12 STOCKHOLMSPHOTOGRAP.

STOCKHOLMS KONSERTFÖRENINGENS FÖRSTA KONSERT I AUDITORIUM.

Kilohet: Bengt Nilförsparra.

Konsertföreningen i Stockholm inledde den 15 januari sin nya verksamhet med sin nybildade stora symfoniorkester med den första konserten i Auditorium, huvudstadens nya kon-

serthall. Denna är belägen i det nyuppförda Industripalatset, i hörnet af Vasagatan och Norra Bantorget och gör ett imponerande intryck i sin eleganta aulaförm och sina väldiga dimensioner. Den rymmer 1750 personer, placerade på en väldig parkett och en rundlöpare läktare.

Torsdagskvällar och söndagsmiddagar skall konsertföreningen här ge konserter, de senare i form af billighetsmatinéer. Öfriga dagar spelar här den bekanta stora biografen Röda Kvarn. Konserten, som leddes af den unge holländske dirigenten Seeber van der Floe, blef föremål för vidt skilda omdömen från kritiken, men publiken, som fyllde hallen till sista plats, var entusiastisk. Programmet upptog Beethovens A-dursymfoni. Programmet upptog Beethovens A-dursymfoni. Programmet upptog Beethovens A-dursymfoni.

FADER HAYDN.

FÖR HVAR 8 DAG AF **BO BERGMAN.**

MARKUSPLATSEN låg hvit af sol och duvor och sommar-dresser. Det gjorde ondt i ögonen, och ondt i huvudet hade jag också; hjärnan vägrade att ta in mera. Och jag blef sittande utanför Florian som alla de andra dag-drifvarna, medan klockorna ringde och blåa Titianhimlar rullade upp sig bakom de

gamla smutsiga palatsen.

Jag längtade ingenstans, men jag var trött. Midt igenom all skönheten trängde kanalernas stank, lastens stank, stanken från hela den döende lagun-staden, och några ögonblick blef det tungt att andas. Och så tog jag jag mitt parti en dag och for ut till Lido för att få luft. Jag såg fiskmäsar som hemma på strömmen, och sjön var blågrön och sval, och på ångbåtsskrovet satt ett ungt par och talade svenska till omväxling med ögonspråket.

Lido låg tämligen tomt. Jag var för tidigt ute; badsäsongen hade inte börjat. Passagerarna spred sig strax vid landstigningen, och jag befann mig ensam på en krithvit och dammig väg med bommade villor vid sidan och små däsiga nöjeslokaler utan nöjen. Jag dref vidare, och plötsligt kände jag hafsluften. Den kom som ett stort andedrag och tog bort all dålig lukt och all trötthet. Och där var det ändtligen: hafvet. Det låg som en bred glänsande duk och längst borta vid dukens kant stodo små leksaksbåtar med en kvast af rök efter sig — man såg inte att de flyttade sig, ty det fanns intet att ta ögonmärke på. Det var bara himmel och vatten omkring.

Jag gick igenom en friluftst restaurang, först ett

slags basar med det vanliga turistikramet, så en glaspaviljong med en liten orkester, och kom slutligen ut på en öppen plattform vid sjön. Det var en dag i slutet af april, och värmen var måttlig. Jag satt en stund och såg på vattnet, men kröp snart tillbaka under glastaket. Orkestern spelade. Vid ett bord i närheten sutto två svarta olyckstyper och skakade tärning. En flickunge, en liten venetiansk cherub med rödt hår och fräknar som eldstänk, sprang och lekte mellan borden.

Medan jag väntade på frukosten fick jag ögonen på kapellmästaren. Det var en liten fet och svärmodig karl, påsig under ögonen, stora, våta, trofasta pudelögon, och alldeles blank i hjässan, bara med en liten grå hårkrans omkring nacken. Han knådde lätt vid stråkragen. Han såg både bekymrad och svärmisk ut. Huvudet låg som en tjock, halfvissnad frukt på fiolen. Händerna voro värdade och hvita, men med stubbade naglar.

Han spelade Massenet. Den söta musiken passade fill kokotterna och sherrycoblarna. Ett syndigt påfågelspar strök just förbi i dörröppningen.

Plötsligt kom jag att erinra mig ett resällskap, en Münchenadvokat, som jag träffat i Verona. Han hade skrivit att han ämnade lägga sig ute på Lido för att hvila upp sig, och vi kunde kanske mötas igen... Jag undrade om jag borde leta reda på honom efter frukosten.

I samma ögonblick kom han styrande rakt på mitt bord, som på överenskommelse. Han nickade i förbifarten åt den lilla kapellmästaren, som log sorgset tillbaka — om det nu var över Massenet eller kokotterna eller öfver lifvet i största allmänhet. Och så tryckte han min hand med sveltigt hjärtlighet och störtade sig öfver asietterna. Han hörde till det slags människor som utan vidare

H. 8 D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Klubb: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre, Stilm-Göth

SVENSKA TECKNAREFÖRBUNDET, i dessa dagar samladt till årsmöte i Stockholm — Från v, till h å bilden, sittande: Arthur Sjögren, Thorsten Schonberg (Söndags-Nisse o. Aftonbladet), Eigel Schwab (Söndags-Nisse o. Strix), Erik Lange (Söndags-Nisse o. Strix), C. A. Jacobson (Dag. Nyheter) och Nils Ringström (Dagen); stående: Hjalmar Eneroth (Sv. Dagbladet), Ludvig Kumlien (Dagen), Ivar Starckenberg (Naggen), Mas-Olle, Gustaf Ljungberg (Söndags-Nisse), Per Lindroth (Sv. Dagbladet), Yngve Berg, Gunnar Widholm (St. Dagblad), Eric Norström.

Svenska tecknareförbundet är en nu årsgammal sammanslutning mellan landets karrikatyrtecknare för bevakande af gemensamma intressen. Dess kärna utgöres af hufvudstadens mer bekanta karrikatyrister och i styrelsen sitter som ordförande Eigel Schwab, som sekreterare Erik Lange samt

som skattmästare Thorsten Schonberg. Förbundet hade sitt första sammanträde för året för några dagar sedan, hvarvid H. 8. D:s fotograf fick tillfälle att taga det första fotografiet af föreningens medlemmar i samlad trupp.

bjuda sig välkomna. Nå, för tillfället hade jag ingenting att invända.

Vi äto alltså frukost, d. v. s. han åt. Jag bekänner att jag blef hastigt mätt, när jag såg hans bayerska kåkar i värksamhet.

— Har ni lagt märke till kapellmästaren? frågade han plötsligt. Är det inte en rolig typ?

— Rolig? Jag vet just inte.

Den lille mannen höll paus. Med fiolen mellan hakan och knät satt han och stirrade, utan att se, utan att höra. Han hade sjunkit ihop som en gammal gummiballong. Ansiktets fettpartier hängde skrynkliga. Det var som om musiken utgjort hela figurens innanmäte, allt det som hållit honom uppe, och nu var det som sagt paus.

— Jag känner honom från München, fortsatte advokaten. Han spelade på ett kafé, där advokatsamfundet höll till, och han hade en dotter.. på den tiden.

— Hon är död?

— Nej, men hon rymde från gubben. Med en cirkusartist.

— Jaså.

— Ni skulle ha sett henne. Och hört henne. Hon spelade själf violoncell. En ton, min herre, en ton som... Tänk er fader Haydn under de fingrarna och de ögonen! Det var himmelriket.

— Och så rymde himlen..

— Med monsieur Charles, som åt eld, ja. Han slukade vår lilla Maggie. Himlen slukade han, alldeles som han slukade helvetet på cirkus. Jag minns mycket väl när det hände. Det är tre, fyra år se'n nu. Gubben berättade alltsammans för hvem som ville höra på; han grät i sejdeln och ref sitt hår och reste efter paret, men han vände lika tomhänt tillbaka. Jag har ingen dotter mer, sa han.

Han har tagit henne, sa han. Och så spelade han sin Haydn, men det var inte längre detsamma när inte hon var med.

— Kom hon aldrig igen?

— Hon har kommit!

— Såå.

— Hon är här, förstår ni, här i Lido. Jag såg henne nyss. Hon hade tydligen kommit med samma båt som ni, för hon var resklädd. Och gubben, som ingenting vet! Jag törs inte tala om det. Han blir vild.

Advokaten var själf i eld och lågor. Hon hade varit vackrare än någonsin, och i sitt sällskap hade hon haft en medelålders herre med briljantknappar och champagnenäsa — om det var monsieur Charles eller någon annan cirkusbaron kunde inte afgöras.

— Bara hon inte kommer hit. Gubben blir galen, upprepade mitt sällskap.

Musiken hade börjat igen. Det var thétimmen och det hade samlats litet folk. Från basaren hördes inte längre försäljarnas rop, rasslet af lotterihjulen och de små barntrumpeternas tjut. Solen var borta i ett grått aprilmoln; det stod en plötslig häfsrök in mot land. Glaspaviljongen blef fuktig på rutorna. Jag frös som man bara kan frysa i Italien, när vädret kastar om, och jag steg upp för att dra till fönstret som stod öppet bakom mig. Ett ensamt par gick just förbi därute. Jag märkte på advokatens uppsyn, när jag vände mig om, att damen var hon.

Paret kom in och satte sig i ett hörn litet afsides. Hon lyfte floret från en alltför röd mun och en alltför fyllig haka, och hon såg sig likgiltigt omkring. Hennes följeslagare sköt cigarettetuiet öfver bordet; men hon sköt tillbaka det med armbågen. De blanka, stela ögonen uttryckte absolut ingen-

ting. En palmgrupp skymde musikestraden åt det håll där hon satt, och öfver det gröna stodo tobaks-molnen som myggsvärmar öfver trädtopparna en vacker sommarkväll.

Och kapellet spelade. Det var en step; några höfter gungade som af sig själva. Så paus igen, och sorlet som slog ihop om tystnaden. En ny knackning med taktpinnen. Och nu kom det några långa, stilla, sjungande stråkdirag.

Haydn. Den gamla kejsarkvartetten.

I ett hörn i salen reste sig en dam med blanka, stela ögon och en allt för röd mun. Hon gick förbi trädgruppen och kom fram vid vårt bord. Och hon fick plötsligt syn på kapellmästaren. Jag hann inte observera hennes ögon; en febril hand drog ner floret som en ridå. Hon stöder sig en minut på en stolkarm och återvände så till sin följeslagare. Han tycktes försöka en konversation; men det blef bara några axelryckningar till svar. För att lugna sig tog han ett hvarf kring salen med den vippande cigarettens i mungipan. Han steg på sköra ben som en stor, otymplig kärriågel.

Damen rörde sig inte. Hon hade lagt båda arm-bågarna på bordet och hakan i händerna. Det var som hela hennes varelse samlat sig i ett enda lyssnande, i ett enda stumt skrik, i ett enda omedvetet stirrande på en punkt långt borta, bakom det som speglades i ögonen utan att speglas i hjärnan. Jag såg på henne och jag såg på mitt sällskap. Han var ännu aldeles handfallen af spänning.

Men den lille kapellmästaren hade ingenting märkt. Han hade spelat utantill och han hade blundat hela tiden af salighet och sorg och gamla minnen. För honom var det en åminnefest. Han firade den alltid någon gång i veckan, och på de långa, stilla stråkdiragen kom hans dotter till honom med sina barnögon och sin violoncellton i hjärtat. Och de talades vid aldeles som förr i världen när de följ-

des hem längs Isar efter kvällarna på det lilla ka-féet, där de förtjänat sitt uppehälle.

Nu torkade han sin panna, lade in fiolen och nickade åt musikanterna. Det var slut med lunchpro-grammet. På små korta, stibbriga ben steg han ner från estraden. Mitt sällskap störtade upp och tryckte hans hand för att hålla honom kvar några minuter — allt med förskrämda blickar åt hörnet där hans dotter satt i samma ställning ännu, orörlig som en tablåvivantfigur.

Och ändtligen försvann gubben.

Damen med floret hade ett ögonblick böjt sig ner öfver sin glace. Strax därpå reste hon sig och gick. Kavaljeren följde som en morrande och kuschad hund.

— Det kunde ha blifvit en treflig historia det här, sade advokaten och drog en suck af lättnad.

Vi skildes vid båten. Jag såg Lido bli borta i solröken, med sina bommade villor och sina hvita chausséer. Vinden smälde i suntältet och det flir-tades som vanligt på akterdäck — den eviga, tomma turistflirten mellan sysslolösa människor, sam-manblåsta från världens olika hörn. Nu steg kam-panilen upp rätt förut. Och där var dogepalset, det stora marmorskrinet.

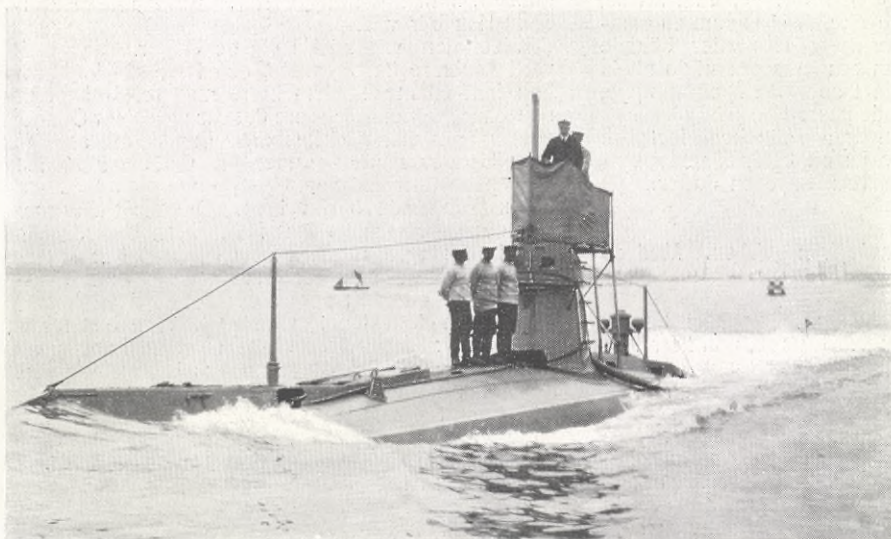
Venedig närmade sig med de svarta likkistorna gungande på vattnet och med sin treklang af synd och skönhet och främlingsguld.

Men jag tänkte på Maggie från München och hennes far. De skulle aldrig träffas. Inte i lifvet. Den lille fete och svärmodige kapellmästaren skulle rulla omkring därnere i turistcirklarna, mellan alla de skimrande dagsländorna, men sin dotter skulle han inte finna. Hon var borta. Det fanns en dam med allt för röd mun och allt för fyllig haka och med en cirkusbaron i släptåg. Men det var inte Maggie.

Hon fanns bara i fiolen — när den lilla maëstron blundade och spelade fader Haydn.

En undervattensbåt "A. 7" tillhörande en engelsk undervattensbåtflottilj, som manövrerade i Cawsand-viken, 6 mil från Plymouth, förolyckades d. 16 jan.

Vid flottiljens samling på vattenytan efter manövern:s slut saknades det ifrågavarande fartyget. Efterforsk-ningar igångsattes omedelbart och från flottans fartyg

Riffr. fotografi.

Klische: Tomgt. Sjöströmsparve.

DEN FÖROLYCKADE ENGELSKA UNDERVATTENSÅTEN "A. 7".

lyckades man till sist komma i förbindelse med den saknade båten, hvil-ken låg sjunken på 17 m. djup. De an-ställda bergnings-försöken blefvo re-sultatlösa och måste den 17 jan. uppgif-vas sedan den på olycksplatsen ut-lagda bojen slitits af en hög sjö och man på grund häraf ej kunde återfinna stället, där båten sjunkit. Den vid olyckan omkomna besättningen bestod af 1 löjtnant och 10 man.

Efter fotografi. Kliché: Bengt Sjöbergparre.
CHERIF PASCHA, som varit utsatt för attentat.

Ett mot ledaren af det turkiska radikala partiet general *Cherif pascha* planlagt attentat kom den 14 jan till utförande. En ungturk intog sig i Cherifs bostad i Paris och anhöll om företräde. Då han af en tjänare afvisades sårade han denne med revolverskott. General Cherifs mäg, Saly bey, som hört skotten skyndade till och nedsköt attentatören.

Cherif pascha var som man torde erinra sig, under åren 1898—1908 turkisk

Efter fotografi. Kliché: Bengt Sjöbergparre.
PLATSEN FÖR ATTENTATET. Främst å bilden synes den just nedskjutne attentatören.

Efter porträtt. Kliché: Bengt Sjöbergparre.
SALY-BEY, Cherif paschas mäg, som nedsköt attentatören.

minister i Stockholm, men aflägsnades från denna post vid den ungturkiska revolutionen mot Abdul Hamid. Sedan dess bosatt i Paris har han med den af honom utgifna tidskriften "Méchéroutie" som språkrör fört en ursinnig kamp mot det ungturkiska partiet, som för ett år sedan föranstaltade om att han in contumaciam dömdes till döden, och hvilket parti äfven anses stå bakom det nu iscensatta attentatet.

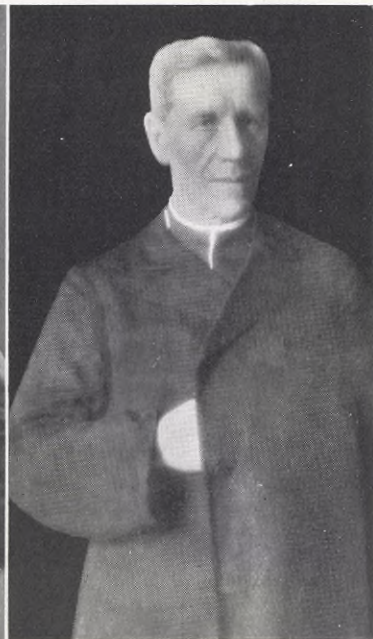

PALEOLOGUE, Frankrikes nye ambassadör i S:t Petersburg efter Delcassé

Det envisa ryktet att *Delcassé* skulle träda tillbaka från franska ambassadörsposten i Petersburg har i dagarne besannats. Han efterträdes af expeditionschefen i franska utrikesdepartementet *Maurice Georges Paleologue*. Denne, en 55

Efter fotografi. Kliché: Bengt Sjöbergparre.
ENVER BEY, Turkiets nye krigsminister. (Text å sid. 272).

ABBE LEMIRE, hvars utn. till v president i franska parlam. väckt stor uppmärksamhet.

års man, har i 33 år varit i franska utrikesministeriets tjänst. Efter att ha varit knuten till beskickningarne i Tanger, Peking, Rom, Berlin och Sofia öfverflyttades han till utrikesdepartementet i Paris och avancerade här till expeditionschef.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

* Data å sista sidan.

I. A. LYTTKENS.
F. d. Kansliråd. — Stockholm.
70 år 19 Jan.*

L. LAURELL.
Kontr.-prost. Kyrkoherde.
Segerstad. 70 år 24 Jan.

A. E. FRIEDLANDER.
Lektor. Fil d:r. — Göteborg.
65 år 9 Januari.*

H. NILSON.
Reg.-Pastor. — Eksjö.
60 år 24 Jan.*

E. T. LILJECRANTZ.
Friherre. Fältintendent 1 gr.
Stockholm. — 65 år 14 Jan.*

C. H. LEIJONHIELM.
Friherre. Kammarherre.
Stockholm. — 60 år 12 Jan.*

U. E. L. SWENSON.
Trafikchef — Eksjö.
60 år 24 Jan.*

I. E. O. TENGSTRAND.
Byrådirektör — Stockholm.
50 år 12 Jan.*

G. H. E. A. LÅFTMAN.
Intendent. — Karlstad
65 år 17 Jan.*

K. B. LUNDSTRÖM.
Grosshandlande. — Stockholm.
65 år 13 Jan.*

C. A. W. BÜLOW.
Redaktör. — Lund.
50 år 14 Jan.*

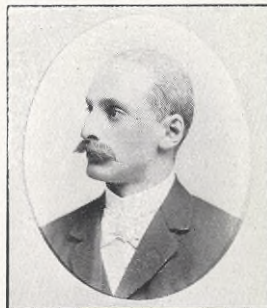
A. STÄRNER.
Redaktör. — Köping.
50 år 16 Jan.*

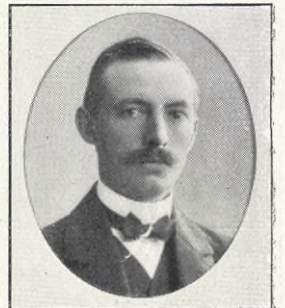
O. F. SKÖLDEBRAND.
Sjökapten. Kamrer. Gefle.
65 år 13 Jan.

S. A. VON POST.
Godsegare. — Ås.
60 år 21 Jan.*

E. L. ABRAMSON.
F. d. Godsegare. — Västerås.
50 år 15 Jan.*

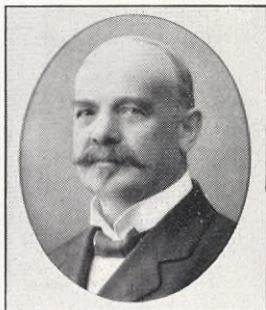
B. BONDESON.
Civilingenjör. — Svalöf.
Nyttilltr. led. af Riksd. F. K.*

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

* Data å nästa sida.

L. L. R. BEIL.
Direktör v. A.-B Sthlms nya
tapetfabr — Stockholm.
60 år 19 Jan

G. ENGSTRÖM.
Direktör. — Göteborg
60 år 23 Jan.*

C. EDLUND.
Disp-Assistent i Nitroglyc.-a.-b.
Stockholm. — 50 år 17 Jan.

E. ÖSTMAN.
Chef f. Skån. cementgj. kontr.-
kont. Sthlm. — 50 år 5 Jan.

J. G. H. WENDELL †.
Kyrkoherde. Fil. D.r. — Björn-
lunda. F. 38. † 9 Jan.

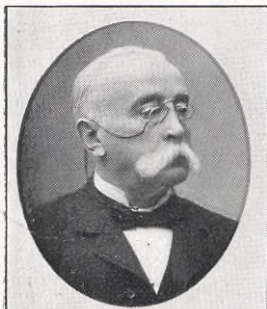
O. PERSSON †.
Landtbrukare. — Killebäcks-
torp. — F. 39. † 7 Jan.*

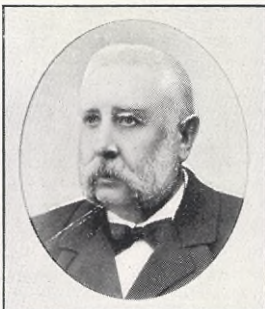
H. A. von STOCKENSTRÖM †.
Öfverkammarh. F. d. Öfverste.
Dunker. F. 42. † 8 Jan.*

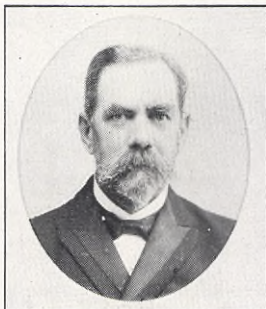
C. O. MONTAN †.
F. d. Assessor. F. d. V President.
Stockholm. F. 53. † 13 Jan.*

B. G. E. GYLLENSWÄRD †.
F. d. Akademiräntmästare.
Upsala. — F. 40. † 6 Jan*

J. O. LILJENSTOLPE †.
F. d. Major. — Eksjö.
F. 39. † 29 Dec.*

C. A. SUNDH †.
Trafikchef. — Norberg.
F. 44. † 7 Jan.*

C. O. A. LIVIJN †.
Regementsläkare. — Göteborg.
F. 53. † 8 Jan.*

C. J. M. HALLANDER †.
Sjökapten. — Stockholm.
F. 42. † 11 Jan.*

G. O. THORSANDER †.
F. d. Redaktör. — Sköfde.
F. 44. † 10 Jan.*

A. JÖNSSON †.
Godsegare — Stora B urum.
F. 60. † 11 Jan.*

C. NORDGREN †.
Konsul. Grosshandlande.
Sundsvall. F. 61. † 4 Jan.*

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

IVAR LYTTKENS. Stud. ex. 62, fil. dr. 68, doc. v. Lunds univ. 70, folksk. insp. i Norrköping 76, kansliråd o. byråchef i Eckles. dep. 01—11. Under sin verksamhetstid en af svenska folkskolans ypperste mälsmän o. befrämjare. Språkvetenskapl. förf. Biogr. o. helsid. portr. årg. XI: 47.

AXEL FRIEDLANDER. Stud.-ex. 69, fil. dr. 79, docent i estetik v. Lunds univ. 79—89, lektor i Jönköping 88, prestv. 89, lektor i kristend. o. propedeutik v. Göteborgs h. a. lärov. sedan 02. Inspektör f. folkskolesem. 03, f. Majornas lärov. f. fl. 02. Utg. en del litteraturhist. o. teolog. — sersk. hymnolog. — skrifter. Led. af K. Vet.- o. Vitt.-samm. i Göteborg

HANS NILSON. Stud. ex. 77, prestv. 83, komm. i Eksjö 92, reg. pastor v. Smål. gren. kår 94, lasarettspred. 99, lär. v. allm. lärov., elem. lärov. o. sem. i Eksjö sedan 96. Stadsfullm., ordf. i fattigv. styr., landstingsman. Utg. ett stort antal skr. i teolog., topogr. o. hist. ämnen, matrikelarb. Led. af Vårt Lands red. 86—87, red. af Östgöta Kuriren 90—93.

EDVARD LILJENCRANTZ. U. 16-årig v. Söderm. reg. 72, reg.-intend. 89, kapt. 88, afsk. fr. reg. 91, fältint. 2a gr. 95, 1a gr. 05; fördeln.-int. v. Vce arméfördeln. 03—11. Förestånd. i Arméförvalt. intend.-dep. tekn. revision från 11.

CARL LEIJONHJELM. Stud.-ex. 72, utex. fr. Tekn. inst. fackskola f. bergsvet. 76, disponent i Svartå bruks a.-b. 94. Led. af centralstyr. i Örebro ensk. bank sedan 03. Kammarherre 01.

EMIL SWENSON. Anst. v. Näsjö—Oscarsh. järnv. 77, trafikchef där 96; v. ordf. i styrelserna f. och verkst. direktör v. Hvetlanda—Malilla o. Hvetlanda—Säljö järnv. sedan resp. 06 o. 09. Led. af stadsfullm. i Eksjö sedan 04, ordf. sedan 08; ordf. i drätselkamm. 1900—04. Landstingsman sedan 06.

IVAR TENGSTRAND. Stud.-ex. 83, jur. kand. 91, e. o. not. i Svea o. Göta hofr. samt i Stockh. rådst.-rätt, aman. i Civildep. 96, tjänsteman i Jernv.-styr. s. å, ti. not. o. omb.-man i Jernv.-styr. adm. byrå 98; ti. byrådir. o. led. i Riksförsäkr.-nämnd sedan 02.

AXEL LÅFTMAN. U. löjtn. v. Verm. fältj. kår 72, intendent dert. 89, i res. 07; kapten i armén 91. Sekr. i Verm. l. hushålln. sällsk. sedan 92, ombudsman i Verneris sekr. styr. sedan 01.

KARL LUNDST-V. Sedan 81 delegare i den stora stenkolimpportfirman Joh. Lundström & Co. i Stockholm, sedan 07 ensam innehafvare. Led. af Stockholms stadsfullmäktige 07—11; led. af styrelserna i Mosebacke gångbro a.-b., Sjöförsäkr. a.-b. Vega, Stockholms brandförsäkr.-kontor. Led. af Stockholms handelskamm. af Bergersk. 50 äldste, af skiljenämnden i hand. o. sjöfart.

WALDEMAR BÜLOW. Stud. ex. 86, medarb. i Folkets Tidning i Lund 86—91, sedan sistn. år dess red. o. utgivare. Under ett flertal år ordf. i S. Sv. pressfören. o. led. af styr. i Publicistklubben. Delegerad v. presskongresserna i Kristiania 99 o. Köpenhamn 02. Stadsfullmäktig sedan 11; led. af fattigv. styr. 03—13, af helsov. nämnden sedan 03, af skolstyr. sedan 05, af fosterbarnsnämnden sedan 13; ordf. i barnav. nämnden sedan 13, v. ordf. i Helsingborgs, Lunds o. Landskronas skolhem sedan 05, v. ordf. i Planter. styr. v. ordf. v. Ind. utst. i Lund 85, led. af arbetsutsk. v. 4e nord. Haverbrugsutst. i Köpenhamn 12, kommissarie v. jubileumsutst. i Landskrona 13 o. presskommissarie v. Baltiska utst. i Malmö 14. Led. af Sk. trädgårdstören. styr., led. af styr. o. arbetsutsk. i Skånes naturskyddsfören. samt i Skånes skogsv. fören. Framstående svampkännare, har B. drivit en betydande verksamhet i och för spridande af kännedom om svamplära. — Botan. o. geolog. förf.

ALFRED STÄRNER. Red.-sekr. i Köpings Tidn. 87, hufv.-red. o. utg. af Bergslagsbladet i Köping sedan 90. Led. af stadsfullm. o. dess v. ordf. Led. af Riksd. A. K. 08, af F. K. sedan 12. Led. af Fris. landsfören. förtröenderåd o. arbetsutsk. En af Goodtemplarordenes främste ifråre o. talare.

ADOLF VON POST. Stud.-ex. 74, afg. fr. Ultuna landtr.-inst. 76, eg. As gård i Söderm. 80, förvalt. deraf 90. Ordf. i komm.-nämnd 96—12, mångårig led. af kyrko- o. skolråd. Ordf. i skyttefören. sedan 01. Led. af länets fiskerikommitte. Utg. arb. om ogräsfröarterna m. m.

ERIK ABRAMSON. Afg. ex. fr. Ultuna landtr.-inst. 84; eg. t. Ryningsholms säteri i Söderm. län 86—98, Hægelberga egendom o. ardennerstuteri 98—09. Led. af Vestm. läns hushålln.-sällsk. förvalt.-utsk. sedan 07. Länsombud i statens hästperm.-nämnd sedan 01, sekr. i stamboksfören. i svenske ardennerhästen sedan 09. En af landets främste hästkännare, har inlagt synnerlig förtjänst särskildt om svensk ardennerhästavel. Hægelberga stuteri utmärktes under A. S. eminent skickliga ledning med våra stora hästutställningars förnämsta pris inneh. bl. a. konungens hederspris.

BONDE BONDESON. Stud.-ex. 90, utex. fr. Tekn. högsk. 94. Deleg. i rman Per Bondesons landtr.-a.-b. Egodeln. rättsled. 03, landstingsman 06, tax.-ordf. 11, ordf. i styr. f. länets kontrollföreningar 13. Ordf. i styr. i Fridhems folkhögskola o. Landtmannaskola. Led. af styr. f. Skånes betodl. centralförenin. 04. Nyttillträd. led. af Riksd. F. K. efter frih. N. Trolle.

GUSTAF ENGSTÖM. Stud.-ex. 73, genomg. Tekn. högsk. o. var deretter anst. v. olika pappersbruk. Anst. v. Munksjö pappersbruk 85, chef i dess filial i Göteborg sedan 93. Led. af folkskolest. 05 o. medl. af dess kassaförvalt. sedan 08. Led. af olika skolhusbyggn.-kommittéer. Led. af styr. f. skolkökssem. o. prakt. ungd.-klubben.

LUDVIG STAVENOW. F. 64, stud.-ex. 82, fil. dr. 91, doc. i historia v. Upsala univ. 90, professor i historia o. statskunskap v. Göteborgs högskola 95, dess rektor sedan 09. Historisk förf. Led. af styr. f. Göteborgs museum sedan 05, led. af styr. f. Göteborgs orkesterförening. I dagarne utan ansökan kallad och utnämnd till prof. H. Hjärnes efterträdare såsom professor i historia v. Upsala univ. Biografi och helsidesporträtt i årg. VIII: 48.

OLOF PERSSON †. Eg. egendomen Killebäckstorp i Krist. län, Nämndeman, kommunalordf., landstingsman i 27 år. Led. af Riksd. A. K. 85—87 o. 94—08, led. af sersk. utsk. 98, af bankutsk. 1900—04. Ordf. i Grefvise sparb.

HENRIK VON STOCKENSTRÖM †. U-löjtn. v. Sv. art.-reg. 6, öiv.-löjtn. 89, chef f. Art.-staben 83—90, öiv.erste o. chef f. Sv. art.-reg. 90—93. Kommissarie v. Sv. militärutst. i Wien 73, led. af Krigsvet.-akad., led. af Svensk-Norska art.-komm. 77—78. Ordf. i styr. i Garn.-sjukh. i Stockholm 96—98, ordf. i styr. f. Asylten Oscar sine mianne. Kammarh. h. enkedr. Josefina 74, hos drottning Sofia 76, öiv.erkammarherre 91. Eg. egend. Ekensholm i Söderm. län.

OTTO LILJENSTOLPE †. U-löjtn. v. Smål. gren.-reg. 58, maj. i armén 91, afsk. ur res. 1900. På sin tid led. af stadsfullm. o. drätselkamm. Led. af styr. f. sparb., samt senare år dess v. verkst. dir. Ordf. i styr. f. Smål. sinnesslänsst. Nannylund.

CARL SUNDH †. Stud.-ex. 62, anst. v. Motala m. fl. verkst. 64—71, mask.-ing. o. stat.-insp. v. Norbergs jernv. 72, verkst. dir. v. Norb. nyv. ansk. a.-b. 07, trafikchef v. Krylbo-Norbergs jernv. 11.

OTTO LIVIJN †. Stud.-ex. 73, med. lic. 88, prakt. läk. i Göteborg sedan sistn. år. Bat.-läk. v. Bohusl. reg. 93, reg.-läk. v. Västg. reg. 10. Led. af kyrkonämnd o. folkskolnämnd, ordf. i styr. f. Renströmska badanst. i Majorna. Ordf. i styr. f. Ekedalens barnhem o. i Göteborgs arbetareinst. samt var en tid ordf. i V. Sveriges folksk.-förb. Under många år lärare v. Göteborgs navig.-skola. Under 16 år sekr. i Göteborgs läkare-sällsk. Framst. led. af P. B. o. Frimur. O.

CARL HALLANDER †. Befälhavare å olika ång. tillh. Vaxholmsbolaget sedan 75; led. af bolagets styr. o. dess verkst. dir. 93, dess trafik.-direktör t. 13. Verkst. dir. i ångt. a.-b. Drottningholm—Fittja.

GUSTAF THORSANDER †. Bruksbokh. 61—63, friv. i danska hären u. kriget 64; landtr. 65—73, fabr.-förestånd 74—84; boktryckerier i Sköfde 91, red. i Vestg.-Korr. Sköfde Tidn. 89—91, dess utgivare fr. 92 till dess den för några år sedan öfvertogs af ett aktiebolag. Vitter författare o. folklikskildrare.

ALFRED JÖNSSON †. Öfvertog efter afslutade tekniska o. landbruksstudier kötseln af det stora Bjurumsgodset, som då ägdes af fadern, och blef efter dennes död godsets ägare. Under den senaste ägarens synnerligen skickliga ledning utveckledes den hela socknen omfattande egenheten till ett mönster för rationellt landbruk; dess elektriska anläggningar i jordbrukets tjänst torde vara de yppersta i landet. Den nu allidne var på sin tid kommunalordf., led. af länets fiskeristyr. samt styr. i Sv. bränneriidkarefören.

CARL NORDGREN †. Etabl. 95 agenturfirman Carl Nordgren i Sundsvall. Tysk konsul sedan 06. Led. af stadsfullm. 05—13, af dess beredn. utsk. 09—13; ordf. i styr. f. Altiska skyddshemmet, led. af fattigv. styr. 04—07, sista året ordf.; styr. led. i Bank a.-b. N. Sveriges äld. kontor.

CARL MONTAN †. Stud. ex. 71, jur. kand. 82, v. häradshöfd. 84, adj. led. i Sv. hofr. 89, assessor 92—95, ti. rev. sekr. 93. Led. af intern. domstolen i Egypten sedan 01, dess v. president 10—12. Afgick sistn. år till följe sjukdom o. återvände till hemlandet, medförande ampla erkännanden f. sin verksamhet v. intern. domstolen.

ELOF GYLLENSWÄRD †. Stud.-ex. 58, hofr.-ex. 62, v. häradshöfd. 66, aud. v. Upl. reg. 73—83, Not. v. Ups. univ. kansli 73, omb.-man 75, kamrer 83, sekr. 85, rättnästare 94—06. Sekr. hos stadsf. o. drätselk. 85—94; mångårig led. af stadsfullm.

OTTO LILJENSTOLPE †. U-löjtn. v. Smål. gren.-reg. 58, maj. i armén 91, afsk. ur res. 1900. På sin tid led. af stadsfullm. o. drätselkamm. Led. af styr. f. sparb., samt senare år dess v. verkst. dir. Ordf. i styr. f. Smål. sinnesslänsst. Nannylund.

CARL SUNDH †. Stud.-ex. 62, anst. v. Motala m. fl. verkst. 64—71, mask.-ing. o. stat.-insp. v. Norbergs jernv. 72, verkst. dir. v. Norb. nyv. ansk. a.-b. 07, trafikchef v. Krylbo-Norbergs jernv. 11.

OTTO LIVIJN †. Stud.-ex. 73, med. lic. 88, prakt. läk. i Göteborg sedan sistn. år. Bat.-läk. v. Bohusl. reg. 93, reg.-läk. v. Västg. reg. 10. Led. af kyrkonämnd o. folkskolnämnd, ordf. i styr. f. Renströmska badanst. i Majorna. Ordf. i styr. f. Ekedalens barnhem o. i Göteborgs arbetareinst. samt var en tid ordf. i V. Sveriges folksk.-förb. Under många år lärare v. Göteborgs navig.-skola. Under 16 år sekr. i Göteborgs läkare-sällsk. Framst. led. af P. B. o. Frimur. O.

CARL HALLANDER †. Befälhavare å olika ång. tillh. Vaxholmsbolaget sedan 75; led. af bolagets styr. o. dess verkst. dir. 93, dess trafik.-direktör t. 13. Verkst. dir. i ångt. a.-b. Drottningholm—Fittja.

GUSTAF THORSANDER †. Bruksbokh. 61—63, friv. i danska hären u. kriget 64; landtr. 65—73, fabr.-förestånd 74—84; boktryckerier i Sköfde 91, red. i Vestg.-Korr. Sköfde Tidn. 89—91, dess utgivare fr. 92 till dess den för några år sedan öfvertogs af ett aktiebolag. Vitter författare o. folklikskildrare.

ALFRED JÖNSSON †. Öfvertog efter afslutade tekniska o. landbruksstudier kötseln af det stora Bjurumsgodset, som då ägdes af fadern, och blef efter dennes död godsets ägare. Under den senaste ägarens synnerligen skickliga ledning utveckledes den hela socknen omfattande egenheten till ett mönster för rationellt landbruk; dess elektriska anläggningar i jordbrukets tjänst torde vara de yppersta i landet. Den nu allidne var på sin tid kommunalordf., led. af länets fiskeristyr. samt styr. i Sv. bränneriidkarefören.

CARL NORDGREN †. Etabl. 95 agenturfirman Carl Nordgren i Sundsvall. Tysk konsul sedan 06. Led. af stadsfullm. 05—13, af dess beredn. utsk. 09—13; ordf. i styr. f. Altiska skyddshemmet, led. af fattigv. styr. 04—07, sista året ordf.; styr. led. i Bank a.-b. N. Sveriges äld. kontor.

(Till illustr. å sid. 269.)

Till turkisk krigsminister efter *Izzed pascha*, som på därom gjord ansökan erhållit afsked, har utnämns den kände ungturkiske ledaren *Enver bej*, hvilken samtidigt befordrats till brigadgeneral.

Den nye krigsministerns första åtgärd har varit att anordna en grundlig storförändring inom det högre turkiska armébefälet och därur ränsa bort en mängd tjänstodugliga åldringar. Icke mindre än 280 officerare hafva afskedats, däraf 33 divisionsgeneraler, 40 brigadgeneraler, 12 öfverstar i generalstaben och 76 andra öfverstar. Det erkännes i allmänhet villigt att *Enver bej* med detta hårdhändta massafskedande gjort sitt land en betydande tjänst, men samtidigt anmärkes, att han i vissa fall icke handlat med övild utan af partisinne och af personligt hämnbegär aflägsnat äfven mycket duktande, om sitt land högt förtjänta officerare. Man nämner särskildt Adrianopels hjältemodige försvarare Schükri pascha, chefen för generalstaben Hamdi pascha, general Ahmed Abuk och Janinas tappre försvarare Fethi pascha.

Franska deputeradekammaren har till talman återvalt *Deschanel*. Fiärde vice talmansplatsen besattes trots de konservatives och nationalisternas häftiga motstånd med de radikales kandidat, *abbé Lemire*. Den konservativa pressen klandrar skarpt *Lemires* val under framhållande af att ingen präst sedan 1789 fört talmansklubban i ett franskt parlament. *Abbé Lemire* representerar sedan 20 år tillbaka den nordfranska staden *Hazebrouck* i deputeradekammaren och är känd som en begäfvad talare och lärde teolog. För sin radikala åskådning hotas *Lemire* f. n. af biskopen i Lille med exkommunicering.

INNEHÅLL

Dr Ivan Bratt (biografi och helsidesporträtt). — Professor Ludvig Stavenow. — Riksdagens högtidliga öppnande. — Jönköpings läns hushållningssällskap firar sitt 100-årsjubileum. — "Magnus Stenbock" på Svenska teatern. — Konsertföreningen i Stockholm. — Svenska tecknareförbundet sammanträder. — Fyrskippens hårda kampanj i sjöfartsnäringsens tjänst. — Sanne-gårdshamnen i Göteborg invigd. — Sjunken engelsk undervattensbåt. — Brokigt utomlandsnytt. — Veckans porträttgalleri. — Fader Haydn. Ber. af Bo Bergman.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan särskildt medgifvande förbjudes vid laga påföljd.